

Citește cu atenție textul de mai jos!

Prietenii mei, fluturii

după Mihai Comănici

6

Mulți dintre oameni cunosc și admiră fluturii ca pe niște flori.

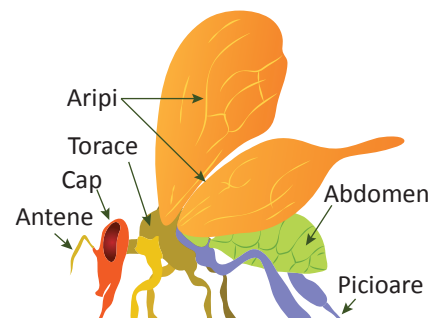
Îi văd zburând sau stând pe o plantă, le zăresc aripile viu colorate fâlfâind în fața ochilor, jucându-se, hârjonindu-se deasupra întinderilor înflorite sau urmărindu-se printre copacii pădurii. Puțini cunosc însă cum se numesc acești fluturi, care le e viața, cum se hrănesc, ce obiceiuri au.

Ar fi greu să știm totul despre fluturi. Există aproape 140 000 de specii și chiar și specialiștii cunosc doar în parte numele lor. Un savant a calculat că în întreaga lume, la fiecare două ore și patruzeci de minute, apare o lucrare nouă despre insecte. Cu toată această mare publicitate, viața insectelor este foarte puțin cunoscută.

Deci să vă vorbesc despre prietenii mei, fluturii, să vi-i apropii pentru a-i cunoaște. Cel mai bun mijloc pe care-l avem este o lupă. Să așezăm sub cristalul ei un fluture, acest minuscul zburător multicolor, oricare, și să-l cercetăm. Vom vedea corpul său împărțit în trei părți principale: capul, toracele și abdomenul.

Capul e puțin emisferic și poartă piesele bucale, destinate hrănirii și pe cele destinate simțurilor. Observați cu atenție, vom constata că fluturii au un fel de frunte destul de lată și de bombată, mărginită de ochi ca niște globuri, alcătuiți din nenumărate fațete. Tot pe cap sunt prinse și antenele, perechi, organe foarte importante, folosite la pipăit, miros și la menținerea direcției de zbor. Forma și ornamentația acestora variază de la specie la specie fiind astfel utile cercetătorilor la clasificarea fluturilor în familii. Nici n-ai crede câte forme pot lua antenele. Unele sunt ca niște peri, altele, ca niște bastonașe, măciulii, conuri sau ace.

Aceste organe speciale ale fluturilor pot avea forma unor unghiuri, altele sunt drepte, formate din piese cilindrice uniforme, altele se subțiază treptat spre vârf, cum sunt antenele fluturilor de noapte. Unele se aseamănă mult cu dinții unui fierăstrău

sau cu cel mai frumos pieptene din material plastic, altele par o pană de găscă sau niște mici buzdugane. Folosindu-se de această varietate de forme, cercetătorii au împărțit aceste insecte în două mari grupe: cele ale căror antene se termină cu un buton, dar nu sunt prevăzute niciodată cu peri sau dinți și o altă grupă, cuprinzând toată gama de forme descrisă mai sus. Cam atât despre cap, deocamdată.

Să trecem la torace. Este acea parte a corpului care poartă aripile și picioarele. Cu siguranță că aripile v-au atras mai întâi privirea; sunt de admirat prin forma și splendoarea culorilor, care adesea te uimesc.

Fluturii au două perechi de aripi membranoase, care au, în general, formă triunghiulară; alteori aripile sunt aproape rotunde sau iau formă chiar de lance. Dacă le privești atent, vei vedea că sunt întretăiate de numeroase nervuri, iar marginile lor prezintă diferite broderii, franjuri parcă, măiestrit țesute. Atinge cu degetul suprafața argintie sau aurie a aripilor și privește-ți apoi pielea. Pe ea s-a prins o pulbere fină. Sunt solzii de diferite forme și culori ce acoperă aripile fluturilor într-o nesfârșită gamă de reflexe.

Prima pereche de aripi, aripile din față sau anterioare, în general viu colorate, au desene diferite, iar cele posterioare, adică din spate, sunt mult mai modeste în podoabe și culori. Și desenul aripilor, alcătuit din așezarea meșteșugită a solzilor, constituie un criteriu pentru diferențierea speciilor de către oamenii de știință care-i cercetează.

Vom afla în alte lecții despre marele rol pe care-l joacă aripile în viața fluturilor, despre zbor.

Să revenim însă la imaginea de sub lupă și să privim cu atenție cele trei perechi de picioare prinse de torace. Fiecare picioruș e alcătuit din mai multe piese. Împreună servesc fluturului la mers sau agățat.

În sfârșit, ultima parte a corpului o constituie abdomenul, mai mult sau mai puțin alungit, cilindric sau în formă de fus, compus din opt segmente la mascul și șapte segmente la femele. Abdomenul este uneori acoperit cu puf sau păr.

Iată deci, care este alcătuirea unui fluture, dar aceasta reprezintă doar un stadiu în evoluția lor.

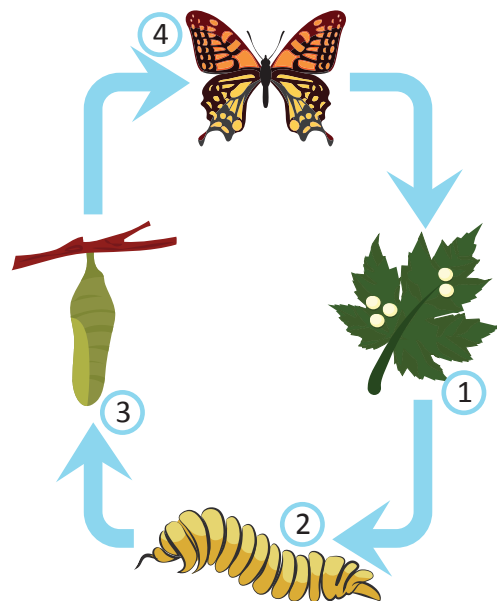
Ai citit vreodată despre fenomenul de metamorfoză? Sigur că ai învățat la școală ce înseamnă acest termen. Totuși să ți-l reamintesc.

Prin metamorfoză se înțelege totalitatea schimbărilor pe care le suferă insecta trecând prin patru stadii succesive începând cu stadiul de ou (1), trecând prin acela de larvă, numit la fluturi omidă (2), prin stadiul de nimfă sau crisalidă (3), pentru a ajunge la stadiul de adult, adică fluturele (4).

În muzeul de științe naturale se găsesc adulții, fluturii, stadiul cel mai important în care aceștia au și o formă atrăgătoare.

În stadiul de omidă, fluturii sunt dăunători, întrucât au o poftă de mâncare strașnică. Astfel, omizile pot distruge într-un timp foarte scurt frunzișul copacilor pe care îi năpădesc.

În stadiul de adulți, fluturii care zboară cu sutele din floare în floare sug nectarul florilor, atât de căutat de albine. Plantele nu au nimic de suferit, deoarece astfel fluturii asigură polenizarea florilor. Stadiul de omidă le aduce faima de dăunători.

Rezolvă cerințele următoare!

1 Încercuiește litera corespunzătoare variantei corecte, conform textului.

Oamenii cunosc și admiră fluturii ca pe niște

- A. insecte.
- B. flori.
- C. omizi.
- D. zburătoare.

2 Scrie răspunsul pe rândurile următoare.

Câte specii de fluturi se cunosc până în prezent?

3 Completează enunțul conform textului.

Observând fluturele, vom vedea corpul său împărțit în trei părți principale: _____, _____ și _____ .

4 Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect.

Ce se află pe toracele fluturelui?

- A. doi ochi și două antene
- B. două perechi de aripi și două perechi de picioare
- C. două perechi de aripi și trei perechi de picioare
- D. trei perechi de aripi și două perechi de picioare

5 Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect.

Ce este metamorfoza?

- A. cel mai bun mijloc pentru cercetarea fluturilor.
- B. stadiul în care fluturii zboară cu sutele din floare în floare.
- C. criteriu pentru diferențierea speciilor de către oamenii de știință care-i cercetează.
- D. totalitatea schimbărilor pe care le suferă insecta trecând prin patru stadii succesive.

6 Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect.

În ce stadiu au fluturii faima de dăunători?

- A. adult
- B. larvă
- C. nimfă
- D. ou

7 Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect.

La ce folosesc fluturelui cele trei perechi de picioare?

- A. la menținerea direcției de zbor
- B. la pipăit
- C. pentru a mirosi
- D. pentru a se agăța

8 Unește cu o linie partea corpului din prima casetă cu trăsătura corespunzătoare din a doua casetă.

- A. abdomenul
- B. aripa
- C. ochiul
- D. piciorul

- membranoasă
- lată și bombată
- alcătuit din mai multe piese
- alcătuit din nenumărate fațete
- cu puf sau păr

9 Scrie litera A (pentru enunț adevărat) sau F (pentru enunț fals) în caseta din dreapta fiecărui enunț de mai jos.

A. Aripile posterioare, adică cele din spate, sunt viu colorate.	
B. Pulbera fină care rămâne pe degete reprezintă solzii de diferite forme și culori ce acoperă aripile fluturilor.	
C. În stadiul deomidă, fluturii se hrănesc cu nectar.	

10 Încercuiește litera corespunzătoare seriei de forme pe care le pot lua antenele.

- A. bastonașe, măciulii, conuri, ace sau cilindri
- B. globuri, bastonașe, măciulii, conuri sau ace
- C. peri, bastonașe, măciulii, conuri sau ace
- D. peri, bastonașe, măciulii, conuri sau lance

11 Scrie două criterii pentru diferențierea speciilor de fluturi, așa cum le regăsești în text.

12 Scrie o deosebire dintre abdomenul unui mascul și cel al unei femele, așa cum o regăsești în text.

13 Scrie răspunsul pe rândurile următoare.
În ce constă rolul pozitiv al fluturilor pentru plante?

14 Scrie răspunsul pe rândurile următoare.
Consideri că textul are un titlu potrivit? Motivează răspunsul.

15 Imaginează-ți că pictura din ilustrația de mai jos este realizată de tine și urmează să o prezinți colegilor.

Scrie un text de 10 enunțuri în care să prezinți lucrarea. Respectă următoarele cerințe:

- enumeră părțile componente ale corpului fluturului;
- prezintă informații referitoare la forma antenelor, a aripilor;
- scrie despre culorile utilizate;
- scrie un titlu potrivit textului tău;
- ai grijă la scrierea corectă a cuvintelor.

6

The illustration shows a vibrant scene with several flowers. In the foreground, there are pink cosmos-like flowers with bright yellow centers. To the right, there are dark red roses. A large, colorful butterfly with yellow and green wings and a purple body is perched on one of the pink flowers. The background is a soft, light blue gradient.
